

kapott holland, orosz és olasz felkéréseket is. 1851 augusztusában Hollósy Kornélia, elutasítva a felkínált fényes lehetőségeket, a magyarországi visszatérés mellett döntött.

1851. szeptember 17-én lépett ismét a pesti közönség elé; ez alkalomból megtelt a színház, a sajtó és a nézők egyaránt kitörő lelkesedéssel fogadták. A Nemzeti Színház újabb, ezúttal két hónapos szerződést kötött vele – ennél hosszabb időtartamra ek-

kor Hollósy Kornélia nem volt hajlandó elkötelezni magát, tekintettel küszöbön álló házasságára. Fellépett a szabadságharc leverése óta először Magyarországra látogató uralkodó fogadásán a Várban.

1852 áprilisában a művésznő hazautazott édesapjához és nevelőanyjához, hogy előkészüljön az esküvőjére.

(Hollósy Gerti, *Ellenszék*, 2012. jan. 7.)

Folytatjuk

Erdélyi Magyar Breviárium

Czirják Árpád

Kinek tele a marka, még barátjával sem foghat kezét

A tömegtájékoztató nagyjából mindenhol állami monopólium. Még a valamirevaló demokráciákban is a hatalmon lévőknek messze ér a kezük, a háttérből nagyszerűen tudnak mindent irányítani. Egy-egy párt összeomlásakor a romokon való torzszalkodás, egymás szennyeseinek kitergetése sokszor fényt derít a valóságra. Azok, akik a társadalmi életben tapasztalható hibák, visszaélések orvoslására vállalkoztak, igen sok esetben megvesztegetett érdekembereknek bizonyulnak. Ennek ellenére pártok nélkül nincs politika és propaganda nélkül nincsenek pártok.

A vallástalan emberek az egyházak misztikus tevékenységét afféle vallásos propagandának tekintik. Különösebb érdeklődést azért nem mutatnak eziránt, mert számot tevő tétől nincs szó, a hitterjesztés költsége a kortes-hadjáratok kiadásaihoz viszonyítva nevelésesen elenyésző. Valóban így van. A hit átadása egészen más természetű. Nem lehet másoknak úgy átnyújtani, mint ahogy a politikus betáplálja a polgárokból programját, a hitet nem lehet, úgy beadni, amint az orvos fecskendővel beoltja a beteget. A hitet

nem lehet úgy megmagyarázni, mint ahogy a tanár felvázolja tanítványainak a matematika tételeit. A hitet bizonyítani sem lehet úgy, mint az okos ügyvéd a kételkedő törvénybíró előtt a vádlott ártatlanságát igazolja.

Amikor misszióról hallunk, általában a távoli világrészekre gondolunk, ahol a hittérítők nagy erőfeszítéssel hirdetik Krisztus tanítását. Az az érzésünk, hogy az evangelizációs munka nagyon is periferikus jellegű, hiszen Európán kívül, a messzi idegenben folyik. Kontinensünk mindig is a kereszténység melegágya volt. Évszázadokon át küldte az igénytelen, de bátor hírhirdetőket a világ minden tájára. Lassan az a tudat érlelődött meg az emberekben, hogy Európa nemcsak ipari cikkeket, műkincseket, a festészet, szobrászat alkotásait, hanem az evangéliumot is exportálta az új világnak. Időközben azonban a gyarmati világ lerázta magáról Európa igáját. A felszabadulás az önrendelkezésen túl azt is jelentette, hogy az egykori elnyomottak nem kértek többé a gyámkodásból.

Kijelentették, hogy szükségük van az európai cikkekre, modern gépekre, de nincs

szükségük az Európából küldött kereszténységre. A „Made in Európa” feliratot viselő kereszténység értékét veszítette a harmadik világ piacán. Nem akarom a kereszténységet cáfolni – nyilatkozta annak idején Gandhi –, de az a véleményem, hogy amit Európa magáévá tett a kereszténységből, az a tagadása a hegyi beszédnek. Ha a keresztények olyanok lennének, mint amilyen a Bibliájuk, India rövidesen keresztény lenne. Feltehetjük magunknak a kényelmetlen kérdést: vajon milyen kereszténység az, amelynek földjén világháborúk, ateizmus, koncentrációs táborok, egymást gyűlölő és leigázó egyházak keletkeztek.

Mekkora a távolság az evangélium forrása és a XX. század között és mégis az a könyv, amely mézcsepp a szájnak és keserűség a gyomornak, mindig hitelesen megőrizte az üzenetet, Isten ígését. Nem elég, ha a könyvkiadók a Biblia eredeti szövegét szavatolják, azt az olvasónak kell hitelesítenie, megélt formában továbbadnia.

Európa keresztényei ne azon töprengjenek tehát: hogyan juttathatnák az evangéliumot idegen kontinensekre, ott már sok helyütt megtalálható egy európainál talán igazibb kereszténység. Az evangélium itthon, Európában kerül egyre nagyobb veszélybe.

Bálintné Kovács Júlia rovata

Örmény szertartású és örmény gyökerű római katolikus papok Erdélyben (37. rész)

131. Száva Antal, Csíkszépvezén született 1845. április 13-án. Pappá szentelésének időpontja nem pontosan ismert: 1874. aug. 7. (1870?). Szolgált: Gyergyószentmiklóson, Székelyudvarhelyen, Kolozsváron és Csíkrákoson volt káplán, 1878–1880: Szőke-

Szent Ferenc fiainak nem kell többé világgá menniük, itthon kell misszionáriusokká lenniük. De hogyan? Ez az ő titkuk. Mi, kívülállók csak annyit látunk, hogy kezét és szívét rajzolnak egymás mellé. Szerintük a két testrészt elválaszthatatlan és egyik a másik után igazodik. Egyszerre mindkettő nem lehet sem üres, sem tele, akinek tele a marka, annak üres a szíve és még kellemetlenebb, hogy embertársának kezét sem tud adni.

Simon Jukundián

Ferenc-rendi pap-tanár, zenetudományi író 1813. április 29-én született Csíkszentkirályon. Csíksomlyón és Bécsben tanult. Volt hitszónok, tanító, tanár, tanítóképző intézeti igazgató Csíksomlyón, ugyanitt tartományfőnök is. 1893-tól haláláig Nagyszébenben működött. A korszerű erdélyi tanítóképzés egyik megalapítója. 1869-ben adta ki énekeskönyvét, melynek Kájoni János nagyszabású énekgyűjteménye, a *Cantionale Catholicum, Régi és új, deák és magyar ájtatos egyházi énekek ...* (1676) volt az alapja. Ebben mintegy 97, a nép ajkáról gyűjtött éneket is közölt. A mű Kolozsváron jelent meg, címe: *Katolikus egyházi énekeskönyv*. Simon Jukundián 1894. április 22-én hunyt el Nagyszébenben.

falván, 1881–1894: Ákosfalván volt lelkipásztor. Aránylag fiatalon, 1899. augusztus 31-én hunyt el.

132. Szenkovits Béla, Szászdányán (Kisküküllő vármegye) született 1845. június 25-én. A gimnáziumot Marosvásárhe-